

Um SeWave og Wavegen

ALDUORKA

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Í 2002 gjørdur oljufelagið, ENI, el-felagið SEV og Wavegen, sum telist millum fremstu alduorkufeløg í heiminum, eina forkanning um bygging av einum alduorkuverki í Føroyum. Arbeiðið, sum gjørt varð, tók stóðid í alduorkuverkinum, LIMPET á Islay í Skotlandi, og legði upp til nærri kanningar av møguleikunum at spreingja eitt verk inn í bergið.

Wavegen og SEV avgjørdur eftir hesar kanningar at fara víðari við verkætlanini og stovnaðu eitt partafelag, har hvør av pørtunum áttu 50%. Hetta felag fekk navnið, SeWave.

Høvuðsendamálið hjá SeWave er at menna og byggja eitt alduorkuverk við tunli á hóskaði staði í Føroyum.

Felagið hevur annars til endamáls at granska, menna og framleiða alduorku, herundir at byggja og reka eitt orkuverk og annars fáast við virksemi, sum á ein ella annan hátt hevur við alduorku at gera.

Á tíðindafundi í síðstu viku legði SeWave fram tað, sum komið er burtur úr fyrsta umfari í tilgongdini móti einum tunnili alduorkuverki í Føroyum, sum skal veita orku til færoyska elkervið.

Arbeiðið í SeWave hevur verið skipað við einum stýrisbólki, einum projektleiðslubólki og einum projektarbeiðsbólki. Færoysku feløgini, Landsbyggifelagið (LBF) og Data Quality (DQ) hava verið týðandi samstarvsfelagir.

Skjóttil varð settur á arbeiði fram ímóti einum alduorkuverki í oktober 2003, og modellroyndir, staðkanningar og annað í sambandi við ætlanina varð liðugt nú í vár.

Wavegen

Men hvat er so Wavegen, sum saman við SEV eigur partafelagið aftanfýri SeWave?

Sum vit nevndu, er Wavegen millum fremstu alduorkufeløg í heiminum, og hetta er fyrsta felag, sum hevur megnað at

Ólavur Gregersen er stjóri í SeWave

Mynd: Jens Kr. Vang

menna og byggja eitt landafast alduorkuverk í Islay í Skotlandi, sum hevur fingið navnið, LIMPET. Støðin varð bygd í ár 2000 og er 500 kW. Wavegen hevur eisini sniðgjørt, framleitt og veitt eina 400 kW luftturbínu til eitt verk í Azorunum. Hetta er sonevnda PICO-verkætlanin, sum hon verður rópt.

Tunnilsalduorkuverkið er eitt sonevnt OWC verk, har aldan kemur inn í eitt "kamar" og virkar sum eitt stempul. Ein luftturbína verður sett við endan av kamarinum, sum so brúkar lufttrýstið at framleiða streym við. Turbinan er bygd soleiðis, at tá ið hon er sett í gongd, verður hon drivin við lufttrýstinum – bæði, tá ið tað trýstir og sýgur.

Wavegen hevur soleiðis royndir við einum alduorkuverki, sum nú hevur koyrt í nøkur ár, eins og felagið hevur amboð til at menna vitanina um, hvussu alduorka kann gagnnýttast. Eitt nú hevur felagið modellbrunn og amboð til royndirnar.

Alduumhvørvið í Føroyum:

Eitt av teimum o

SeWave ætlar nú at fara undir at byggja alduorkuverk í Føroyum. Mett verður, at samlaði kostnaðurin fyri eina útbygging við Nípuna í Vágoyinni er umleið 31 miljónir krónur við eini framleiðslu á 1 miljón kWh um árið. Átta eindir, ið kunnu framleiða tilsamans 8 miljónir kWh um árið, verða mettar at kosta 93 miljónir krónur. Mátingar, rakstur, umsiting og aðrar útreiðslur tað fyrsta árið kosta umleið 9 miljónir krónur. - Tað tekur umleið eitt ár at projektera og fáa øll loyvi til vega, og metst verður, at sjálv byggitíðin tekur umleið eitt ár, sigur Se-Wave í samandrætti um tunnili alduorkuverk í Føroyum

ALDUORKA

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Burtur úr tí arbeiði, sum higartil er gjørt fram ímóti einum alduorkuverki í Føroyum, er ein samandrættur skrivaður, sum vit fara at trýva í.

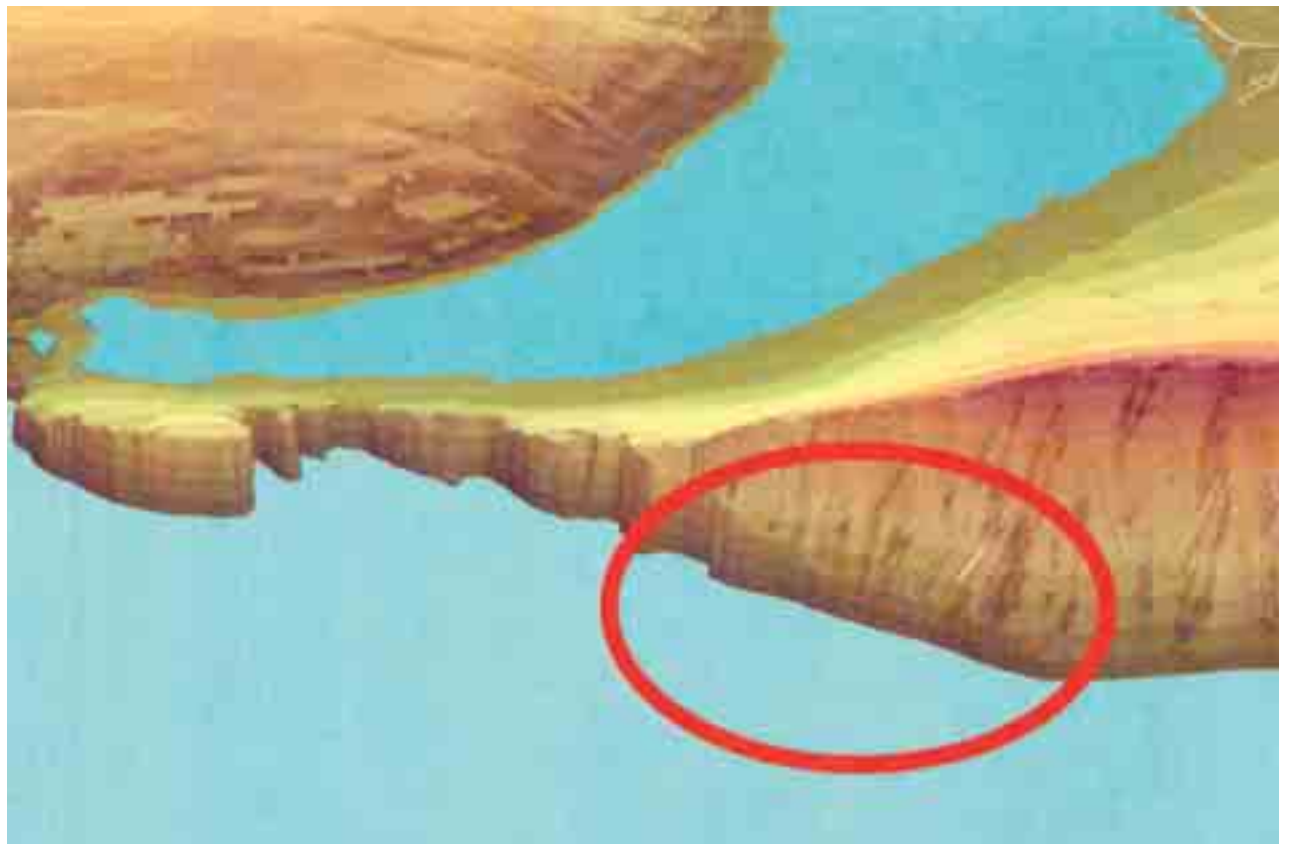
Tekniskt er einki til hindurs fyri at byggja eitt tunnili alduorkuverk í Føroyum, og í frágreiðingini verður víst á, hvussu eitt royndarverk kann byggjast við Nípuna í Vágoyinni.

Eitt tunnili alduorkuverk gevur fleiri fyrimunir í mun til aðrar landfastar alduorkuskipanir. Hesir fyrimunir fevna um, 1) at bygt verður á landi og ikki úti í briminum og 2) at skipanin hvørki sæst ella hoyrist.

Víst verður á, at nógva alduorkan, kenda jarðfrøðin og fleiri ára royndir við tunniliarbeiði í Føroyum gera oyggjarnar væl egnaðar til útbygging av hesi nýggju tøkni, sum eisini kann nýtast í altjóða høpi við røttu staðbundnu eyðkennunum, sum tikið verður til.

Kostnaðurin av tunniliargerð er væl kendur, og Wavegen hevur royndir í samband við turbinur. Tí eru metingarnar av teknisku møguleikunum og kostnaðinum samanumtik- ið rættiliga álítandi.

Spurningurin um, hvussu nógva orku til ber at vinna

Mynd av Nípuni. Reyði sirkulin vísir, hvar vatnorkuverkið skal verða inni í berginum